

[Alfred Jørgensen.]

Hvad der ligger bag det tyske initiativ er muligvis det, at forbundsregeringen i Bonn har ønsket at hjælpe landsregeringen i Kiel ud af de vanskeligheder, man var kommet i med hensyn til det danske mindretals repræsentation eller mangel på repræsentation i landdagen i Kiel. Måske har også Tysklands egne mindretalsproblemer mod øst og i Saar bidraget til at skabe interesse for mindretalsspørgsmålet i Tyskland.

Resultatet af drøftelserne i København og Bonn er blevet to erklæringer, der svarer nøje til hinanden i form og indhold og også til de rettigheder, de to mindretal har haft i kraft af givne tilsagn og gældende praksis. Derudover indeholdes intet nyt i den danske erklæring og i den tyske kun bestemmelsen om, at der ved offentlige bekendtgørelser skal tages rimeligt hensyn til det danske mindretals dagblade. Det har derfor ingen betænkelighed vakt for mig eller mit parti at give tilsagn om støtte til vedtagelse af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om det tyske mindretals rettigheder.

Det danske mindretals forhold, der hidtil har været en sag imellem mindretallet og den slesvig-holstenske landdag i Kiel, er ved de stedfndne drøftelser med den tyske forbundsregering blevet et udenrigspolitisk spørgsmål, der sorterer under forbundsregeringen i Bonn, hvad vi kun kan notere med tilfredshed. Iøvrigt er den ordning, der er blevet resultatet af drøftelserne, kun en rammeordning, og alt afhænger nu af det indhold, man vil lægge ind i den givne ramme. Det kan i hvert tilfælde siges, at hvis vi ikke fra dansk side nærer altfor store forventninger, vil det vel også begrænse de skuffelser, vi kan risikere at komme ud for, og hvoraf den første var den tone, den slesvig-holstenske ministerpræsident von Hassel anslog ved fremsættelsen af forslaget om spærreklausulens ophævelse den 31. marts.

Det interessante ved de to erklæringer er altså ikke netop deres indhold, men snarere det, der ikke står i dem. Der findes kun meget lidt af det, de grænsetyske politikere i Kiel havde ønsket; de fik ingen mindretalstraktat, ingen grænseerklæring fra den danske regering, ingen loyalitetserklæring

fra det danske mindretal, intet dansk-tysk kontaktudvalg og intet forhandlingsorgan som forbindelsesled mellem det tyske mindretal og den danske regering.

Der er et enkelt punkt i forslaget til folketingsbeslutning, som jeg vil fremhæve. Det er afsnit II, stk. 5, hvor der står:

„Den danske regering anbefaler, at der indenfor rammerne af de til enhver tid gældende regler for radioens benyttelse tages rimeligt hensyn til det tyske mindretal.“

Det fremgår ikke af teksten, hvad der jo må være meningen, at der her er tale om radioens benyttelse i propagandaen forud for et valg, og ikke en almindelig udnyttelse af radioen som kulturspredere. Dette burde have været præciseret. Der kunne f. eks. have været indskuddt ordene „til oplysning for vælgerne forud for et valg“.

Mange andre vigtige spørgsmål er holdt udenfor. Spørgsmålet om eksamensret omfattes ikke af erklæringerne, men kræver en særlig løsning på grundlag af gensidighed; heller ikke ophævelsen af spærreklausulen i den slesvig-holstenske valglov. Den må ske ved særlig lov, til hvilken der som bekendt allerede er fremsat forslag i landdagen. Nu er det så blot spørgsmålet, i hvor høj grad det vil lykkes fra tysk side gennem blokdannelser og anvendelser af valggeometri at ophæve virkningerne af spærreklausulens bortfald.

Med hensyn til tilskud til de danske skoler foreligger der løfte om, at der nu vil blive ydet 80 pct. af skoleudgifterne pr. barn i de slesvig-holstenske skoler, men hertil må bemærkes, at i dette beløb ikke er medregnet bygningsudgifterne som ved tilskud til tyske skoler i Nordslesvig, ligesom der hverken ydes lån eller tilskud til skolebyggeri, og der forlyder intet om udbetaling af de betydelige beløb, som Dansk Skoleforening er blevet unddraget ved nedskæring af tilskuddet gennem de sidste 3—4 år.

Et vigtigt spørgsmål for det danske mindretal er det også, at man så godt som alle steder formener mindretallet brugen af kirker til danske gudstjenester; og dette føles som en særlig uret, fordi det overvejende flertal af medlemmerne af de danske menigheder stadig står som medlemmer af landskirken og betaler deres kirkeskat til denne. Dette spørgsmål har det hidtil været umu-